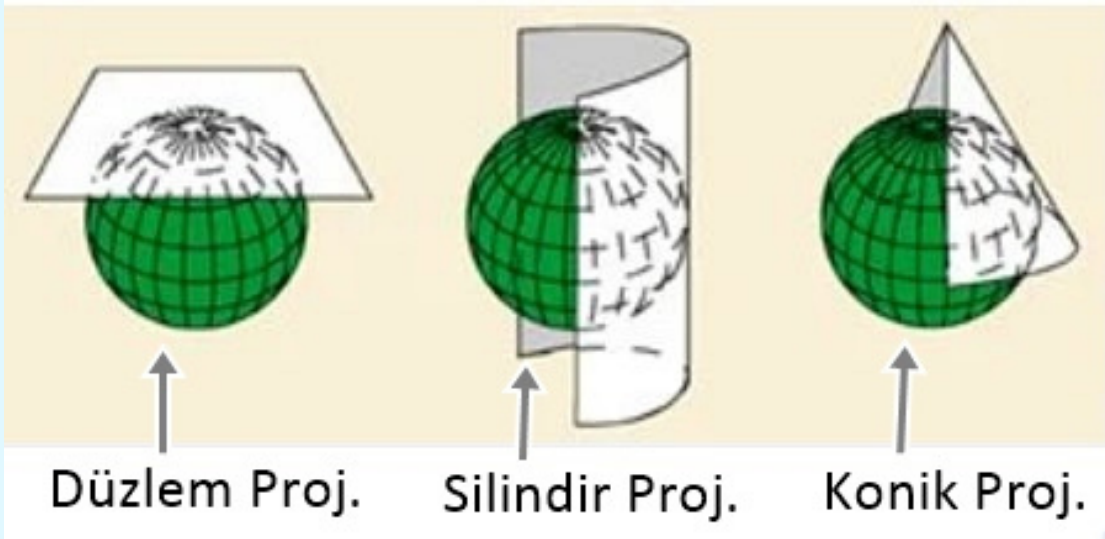

HARİTA

Dünyanın tamamının veya bir kısmının kuşbakışı görünüşünün belli oranda küçültülerek düzleme aktarılmasıdır. Harita bilimine

KARTOGRAFYA denir.

Bir çizimin Harita olabilmesi için;
belli oranda küçültülmesi (ölçek),
kuşbakışı görünüm
düzleme aktarılması gerekir.

Kroki: Ölçeksiz haritadır. Yani bir yerin kabataslak çizimidir.

Lejant: Haritada kullanılan işaretlerin açıklandığı bölümdür.

Projeksiyon: Dünyanın şekli yuvarlak olduğu için düzleme aktarırken hatalar olur. Bu hataları en aza indirmek için geliştirilen çizim yöntemlerine Projeksiyon denir. Düzlem Projeksiyon kutupları, Silindir projeksiyon ekvatoru, Konik Projeksiyon orta kuşağı daha az hatalı çizer

Plan: Büyük ölçekli haritadır. (1:20.000den büyük)

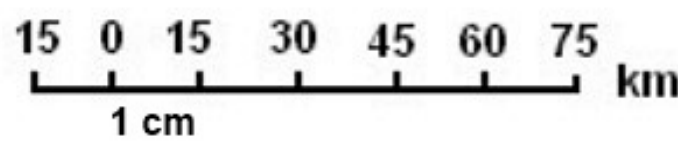
Fiziki Harita: Yerçekillerini gösteren haritalar

Siyasi (İdari) Harita: Sınırları gösteren haritalar

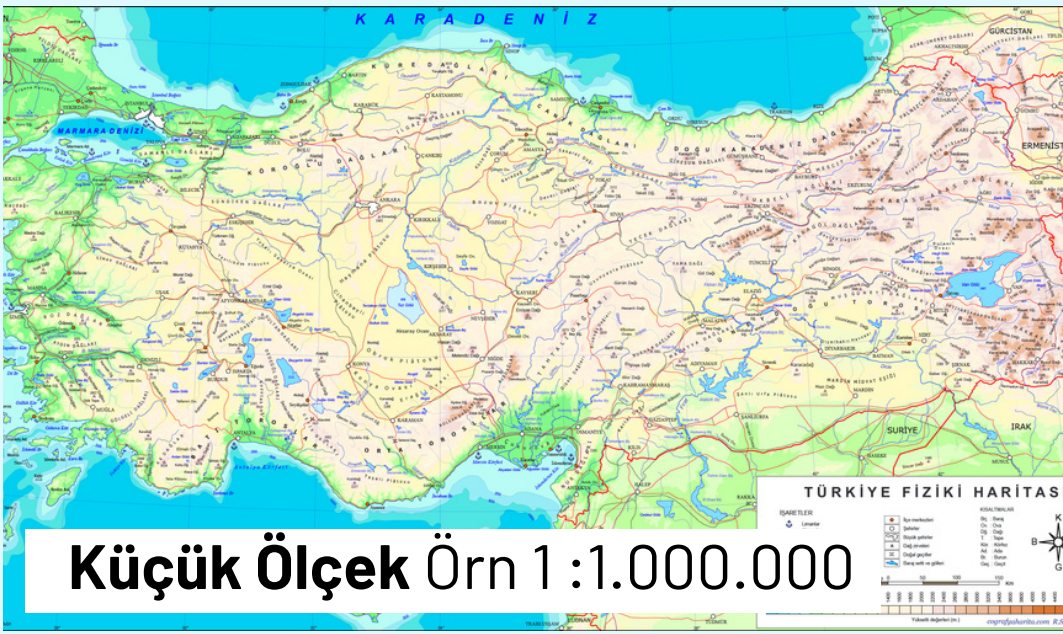
Özel Harita: Bir konun uzmanları tarafından hazırlanan belirli amaçlar için hazırlanan haritalar
Karayolları, sıcaklık, bitki, maden haritaları...

Beşeri ve Ekonomik Harita: Nüfus, yerleşme, sanayi, turizm haritaları gibi konuları gösteren haritalar

ÖLÇEK: Haritanın küçültme oranıdır. Bir haritanın kaç kat küçültülerek çizildiğini gösterir. **Örneğin** 1: 100.000 ölçeğiyle çizilen bir harita 100 bin kat küçültülerek çizilmiştir. Yani bu haritadaki 1cm lik uzunluk gerçekte 100 bin cm ye eşit olacak şekilde ölçeklendirilmiştir.

Yandaki ölçekte haritadaki 1 cm gerçekte 15 km'ye eşittir. Ölçeğin kesir değeri 1: 1.500.000

Küçük Ölçek Örn 1:1.000.000

Büyük Ölçek Örn 1:100.000

Büyük Ölçekli haritada küçültme oranı az, paydadaki sayı küçüktür. Dar alanları ayrıntılı bir şekilde gösterir, hata oranı azdır.

Küçük ölçekte ise küçültme oranı fazla, paydadaki sayı büyüktür. Geniş alanları ayrıntısız bir şekilde gösterir. ,

✓ Ölçeğin paydası ile ölçek ters orantılıdır. Payda büyüdükçe ölçek küçülür.
Örn: 1: 500 ölçeği 1: 1 000 ölçeğinden iki kat daha büyük ve daha ayrıntılıdır

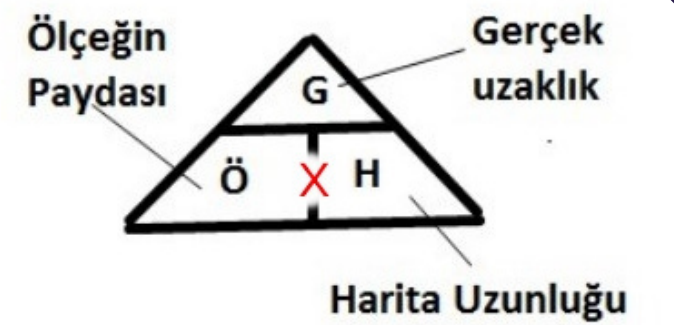
✓ 1: 500.000 ölçekli haritada iki şehir arası 4 cm ise gerçekte kaç km'dir?
 $500.000 \times 4 = 2.000.000$ cm yani 20 km.

Veya ölçeğin paydasından 5 sıfır silerek km çeviririz. Sonra harita uzunluğuyla çarpabiliriz. $5 \times 4 = 20$ km.

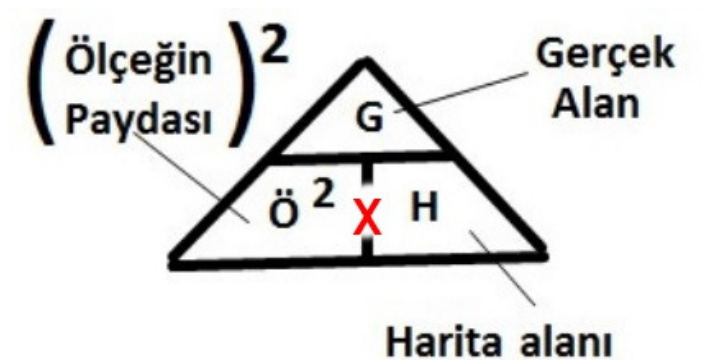
✓ 1: 500.000 ölçekli haritada bir göl 4 cm² ölçülmüşse bu gölün gerçek alanı kaç km²'dir?

(Alan hesabında ölçeğin karesini almayı unutmayın.)

5'in karesi $\times 4 = 25 \times 4 = 100$ km²

HARİTADA UZAKLIK BULMA

HARİTADA ALAN BULMA

HARİTALARDA YERŞEKİLLERİNİ GÖSTERME YÖNTEMLERİ

Renklendirme: Fiziki haritalarda yer şekillerinin yükseltileri standart bazı renklerle gösterilir. En çok kullanılan yöntem budur.

0- 500 m -yeşil,

500-1000m -sarı,

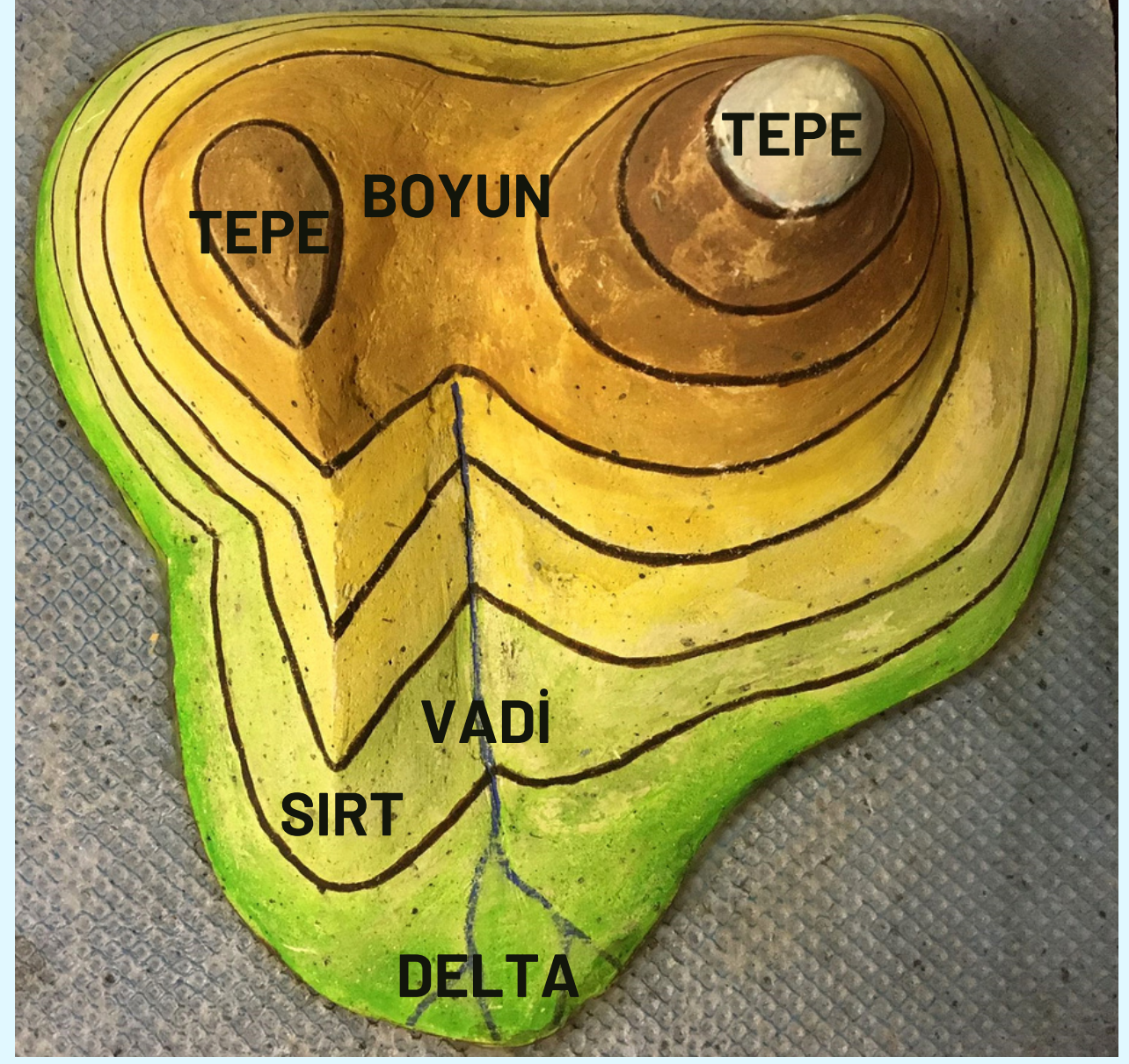
1000-1500m - turuncu ,

1500 metrenin üzeri kahverengi

Denizlerin derinlikleri **mavi** ve tonları ile gösterilir.

Tarama: Eğimin fazla olduğu yerlerde çizgiler kısa, sık ve kalın, eğimin az olduğu yerlerde ise, çizgiler uzun ve seyrek çizilir.

Kabartma: Yer şekillerini gerçeğe en yakın gösteren metotlardandır.

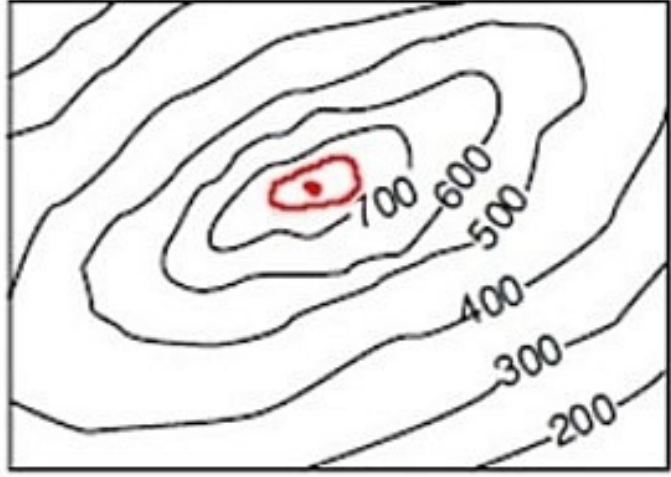

İZOHİPS : Aynı yüksekliğe sahip yerlerin birleştirilmesiyle elde edilen iç içe kapalı halkalardır.

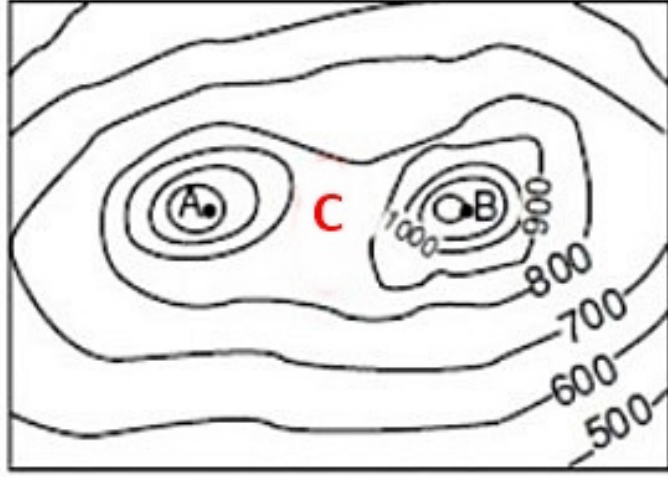
İzohipslerin özellikleri

1-İç içe kapalı çizgilerdir. 2-Birbirlerini kesmezler. 3- Aynı oranda büyür ve küçülürler. 4- Deniz kenarındaki çizgi "kıyı çizgisidir" ve yükseltisi "0" metredir. 5-Bir izohips üzerindeki bütün noktalarda yükselti aynıdır. 6- Birbirini çevrelemeyen komşu iki izohipsin yükseltileri aynıdır. 7-Eğimin fazla olduğu yerlerde izohipsler sık, eğimin az olduğu yerlerde ise seyrek çizilirler. 8. İzohipsi kesen çizgi akarsuyu gösterir. (Kesik çizgi mevsimlik akarsudur.)

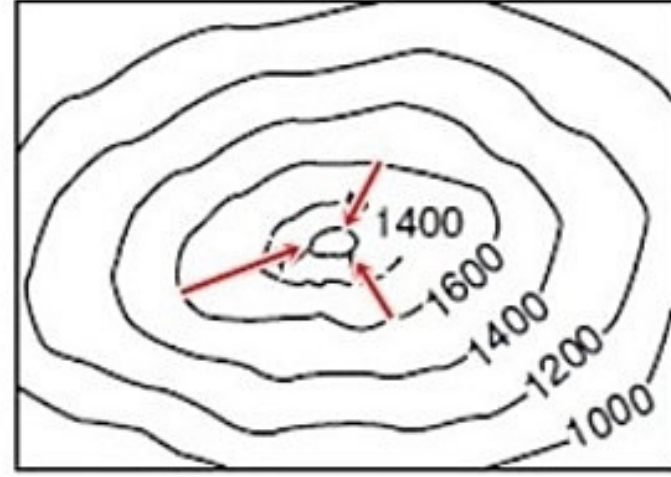
NOT: İzohips aralığı (eküdistans) haritanın ölçeğine göre değişir. Büyük ölçekte izohips aralığı küçüktür.

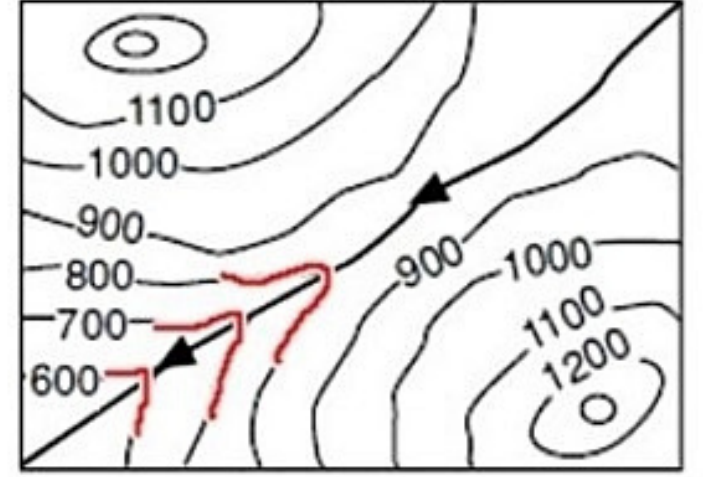
Tepe

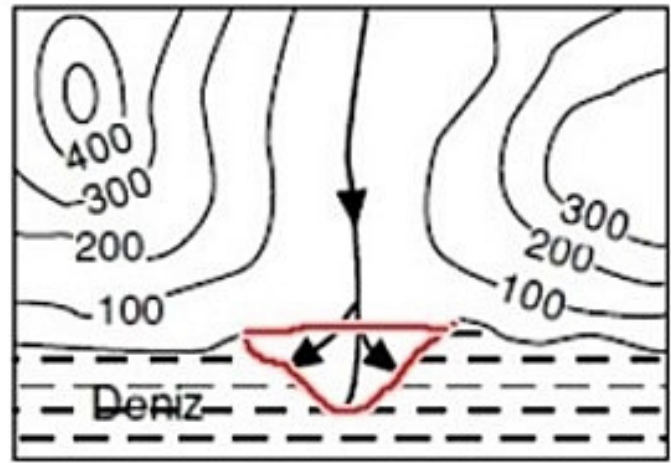
İki tepe (A-B) ve boyun (C)

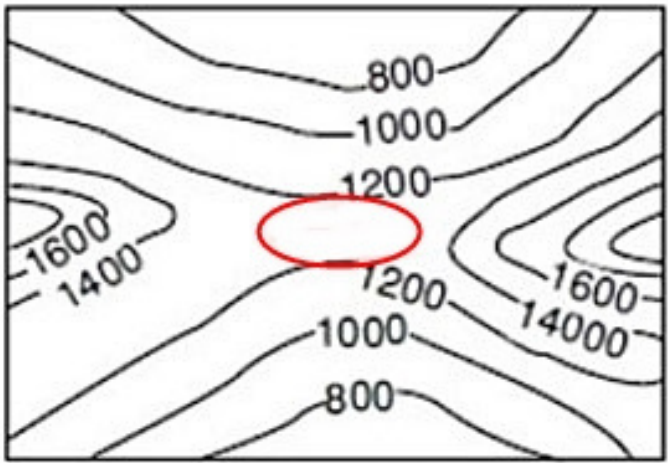
Volkan üzerinde krater

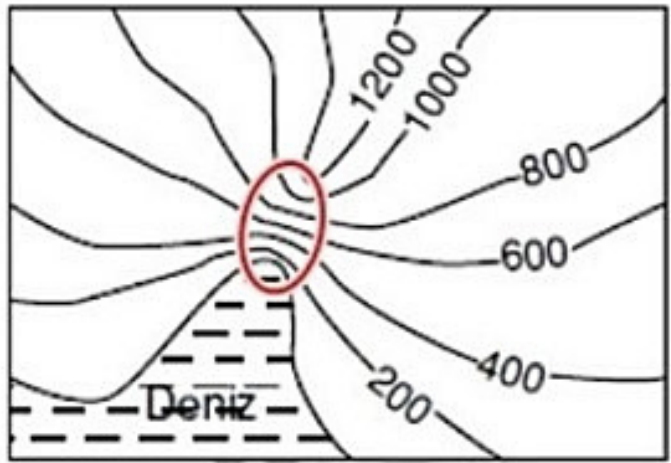
Vadi (Tepeye doğru ters V)

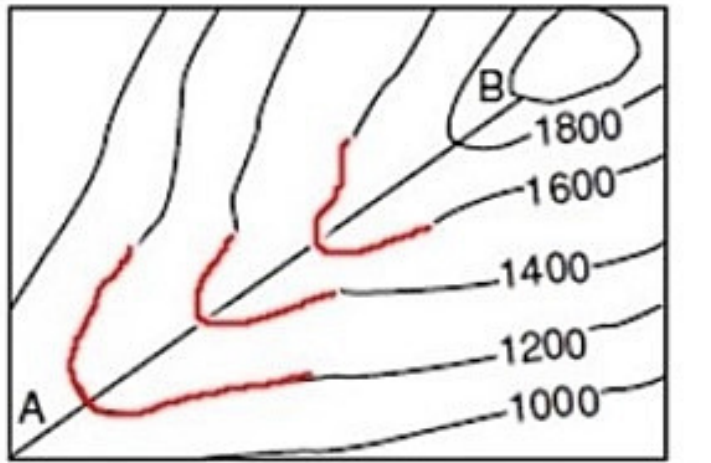
Deltâ Ovası

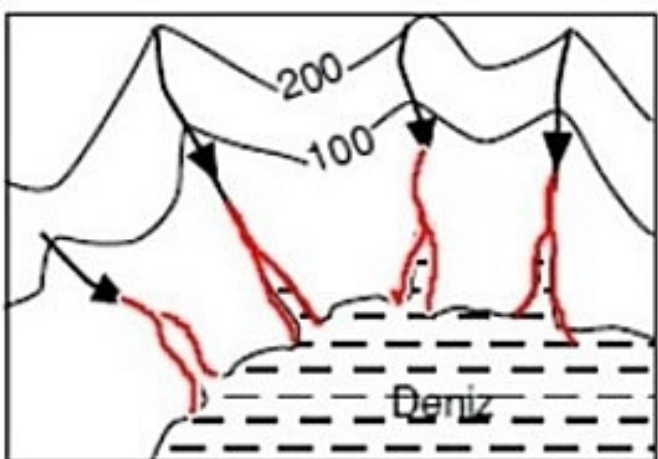
Sırtlar arasında boyun

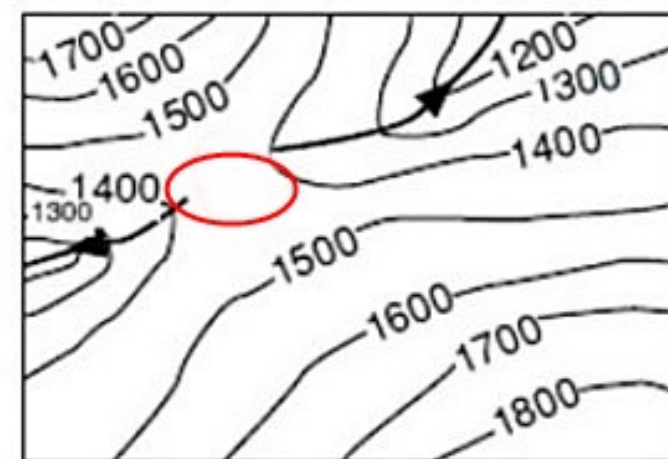
Falez

Sırt (Tepeye doğru V şeklinde)

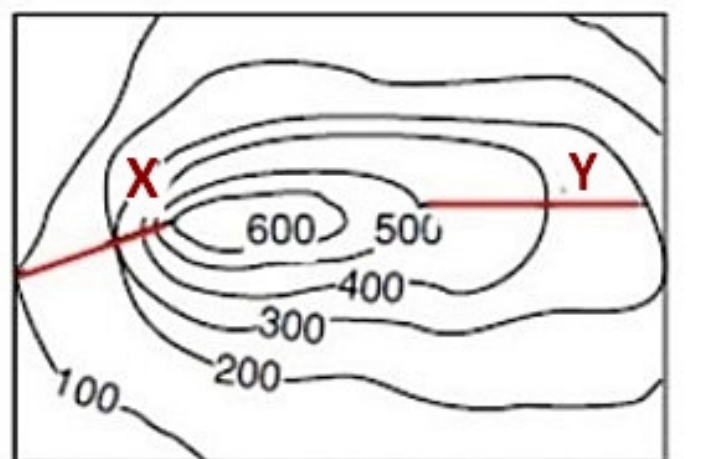
Haliç

Vadiler arasında boyun

Tepe üzerinde krater gölü

X Eğim fazla Y eğim az